

Braunův Betlém u Kuksu oživí prohlídkový okruh i kavárna

U Braunova Betléma má do tří let vzniknout futuristické informační centrum s travnatou střechou. K barokním sochám povede dvoukilometrový prohlídkový okruh a v bývalých lomech budou odpočinkové zóny.

Tomáš Plecháč
redaktor MF DNES

KUKS Okolí unikátního Braunova Betléma v Novém lese u Kuksu se promění k nepoznání. Společnost Revitalizace Kuks připravuje třicetimiliónový projekt. Na parkovišti vyroste moderní informační centrum s galerií a kavárnou, k barokním sochám povede nový prohlídkový okruh, stavbaři opraví cesty, v bývalých pískovcových lomech přibudou odpočívadla a klidové zóny. Projektanti připravují komplexní studii, práce by mohly začít už v příštím roce. Peníze chce kukská společnost získat z přeshraničního programu, o dotaci se bude ucházet s kladským městem Bardo.

Před dvěma lety skončila rozsáhlá rekonstrukce nedalekého barokního hospitálu za stovky milionů korun z Evropské unie, v poslední době také výrazně prokoukly pískovcové sochy, které Matyáš Bernard Braun se svou dílnou vytesal mezi lety 1718 až 1732 v Novém lese. Díky restaurátorům z pardubické univerzity od roku 2014 skalní skulptury získávají podobu, kterou měly naposledy před více než půlstoletím. Studenti vyčistili hlavní reliéf od nánosů mechů a lišejníků, stejně ošetřili a další sochy. Revitalizace Kuks souběžně začala pracovat na vylepšení celého areálu. Dojem z návštěvy unikátní památky kazí náletové dřeviny a především chybí jakákoli doprovozní infrastruktura pro turisty.

Zájem o návštěvu Braunova Betléma vzrostl po předlošském znovutevření hospitálu, který po oba

Betlém prokoukne Okolí Braunových soch by se v příštích letech mělo změnit k nepoznání.

Foto a vizualizace: Martin Veselý, Zahrada Olomouc

roky 2015 i 2016 navštívilo více než sto tisíc výletníků za rok a tisíce z nich přicházejí po naučné stezce také do areálu Betléma.

„Když začali lidé do Kuksu po otevření hospitálu jezdit, hledali další cíle v okolí. Z Braunova Betléma byli nadšení, zároveň jsme ale dostávali negativní ohlasy. Chybělo jim více informací při prohlídce, občerstvení, uspořádání parkoviště a další věci,“ říká ředitel Revitalizace Kuks Martin Puš.

Vznikla proto dvacetičlenná komise památkářů, zástupců okolních obcí a odborníků na restaurování, která oslovila pět architektonických kanceláří. Nakonec vybrala studio Zahrada Olomouc, které od konce loňského roku připravuje studii.

Ta počítá s vybudováním futuristického informačního centra na trojúhelníkovém půdorysu a v dalších částech s kavárnou a galerií s 3D projekcí. „Než návštěvník půjde k sochám, uvidí Betlém v původní podobě, jak

vznikal, i jeho propojení s barokním hospitálem,“ vysvětluje olomoucký architekt Radek Pavlačka.

Střecha bude pokrytá trávou, aby novostavba zapadla do okolního terénu. Zeleň díky ostrůvkům s dřevinami přibude také na stávajícím parkovišti.

Po stopách „bramborové války“

Zásadně se změní prohlídková trasa. Paralelně s cestou na hranici lesa nad starými pískovcovými lomy povede nová pěšina a připojí se k původní stezce. Vznikne tak dva kilometry dlouhý okruh, zčásti bezbariérový. „Na trase se nacházejí památky z ‚bramborové války‘ v roce 1778, jsou tu zbytky palebných postavení děl rakouské armády. V kraji nic podobného není. I to bychom proto chtěli návštěvníkům ukázat,“ poznamenává projektový manažer Revitalizace Kuks Filip Košťál.

Braunův Betlém figuruje na národním indikativním seznamu památek, které usilují o zápis do Se-

Infocentrum vznikne na parkovišti.

znamu světového dědictví UNESCO. Pokud by se soubor skalních skulptur na prestižní list dostal, návštěvnost u něj by nepochybně vzrostla. „Jednosměrný“ provoz prohlídkové trasy umožní uspokojit větší počet výletníků.

Studie počítá rovněž s vyhlídkovými plošinami, z navržené „hřebenové“ stezky se otevírají působivé pohledy na Krkonoše i na Hradecko. Původně zamýšlená rozhledna u parkoviště narazila na nesouhlas památkového ústavu. Projekt dále řeší vyměnění náletových dřevin, obnovu vegetace, zpevnění cest a odpočívadla. V bývalých pískovcových

lomech, které jsou zarostlé, mají být odpočinkové zóny. „Naším cílem je tichá prezentace soch uprostřed lesa. Nechceme, aby se u nich ve velkém shromažďovali návštěvníci. Těm, kteří se chtějí zastavit a třeba posvačit, by po vyčištění lomů sloužily klidové zóny,“ doplňuje informaci Košťál.

Studie bude hotova do konce června. Pak architekti začnou připravovat projektovou dokumentaci pro územní řízení a stavební povolení.

Podle předběžných odhadů obnovy areálu Braunova Betléma vyjde na 30 milionů korun. Revitalizace Kuks chce peníze získat z česko-polského programu. Už navázala kontakt s polskou obcí Bardo, která je významným poutním místem a plánuje opravu areálu kaplí na Růžencovém vrchu. „Pokud všechno půjde dobře, mohly by v příštím roce začít práce v terénu. Předpokládáme, že potrvají dva roky,“ naznačuje naději Martin Puš.

Braunův Betlém u Kuksu ožíví prohlídkový okruh i kavárna

3.2.2017 Mladá fronta DNES str. 14 Kraj Pardubický

Tomáš Plecháč Univerzita Pardubice

U Braunova Betléma má do tří let vzniknout futuristické informační centrum s travnatou střechou. K barokním sochám povede dvoukilometrový prohlídkový okruh a v bývalých lomech budou odpočinkové zóny.

KUKS Okolí unikátního Braunova Betléma v Novém lese u Kuksu se promění k nepoznání. Společnost Revitalizace Kuks připravuje třicetimilionový projekt. Na parkovišti vyroste moderní informační centrum s galerií a kavárnou, k barokním sochám povede nový prohlídkový okruh, stavbaři opraví cesty, v bývalých pískovcových lomech přibudou odpočívadla a klidové zóny. Projektanti připravují komplexní studii, práce by mohly začít už v příštím roce. Peníze chce kukská společnost získat z přeshraničního programu, o dotaci se bude ucházet s kladským městem Bardo.

Před dvěma lety skončila rozsáhlá rekonstrukce nedalekého barokního hospitálu za stovky milionů korun z Evropské unie, v poslední době také výrazně prokoukly pískovcové sochy, které Matyáš Bernard Braun se svou dílnou vytesal mezi lety 1718 až 1732 v Novém lese. Díky restaurátorům z **pardubické univerzity** od roku 2014 skalní skulptury získávají podobu, kterou měly naposledy před více než půlstoletím. Studenti vyčistili hlavní reliéf od nánosů mechů a lišejníků, stejně ošetřili i další sochy. Revitalizace Kuks souběžně začala pracovat na vylepšení celého areálu. Dojem z návštěvy unikátní památky kazí náletové dřeviny a především chybí jakákoli doprovodná infrastruktura pro turisty.

Zájem o návštěvu Braunova Betléma vzrostl po předloňském znovuootevření hospitálu, který po oba roky 2015 i 2016 navštívilo více než sto tisíc výletníků za rok a tisíce z nich přicházejí po naučné stezce také do areálu Betléma.

„Když začali lidé do Kuksu po otevření hospitálu jezdit, hledali další cíle v okolí. Z Braunova Betléma byli nadšeni, zároveň jsme ale dostávali negativní ohlasy. Chybělo jim více informací při prohlídce, občerstvení, uspořádání parkoviště a další věci,“ říká ředitel Revitalizace Kuks Martin Puš.

Vznikla proto dvacetičlenná komise památkářů, zástupců okolních obcí a odborníků na restaurování, která oslovila pět architektonických kanceláří. Nakonec vybrala studio Zahrada Olomouc, které od konce loňského roku připravuje studii.

Ta počítá s vybudováním futuristického informačního centra na trojúhelníkovém půdorysu a v dalších částech s kavárnou a galerií s 3D projekcí. „Než návštěvník půjde k sochám, uvidí Betlém v původní podobě, jak vznikl, i jeho propojení s barokním hospitálem,“ vysvětluje olomoucký architekt Radek Pavlačka.

Střecha bude pokrytá trávou, aby novostavba zapadla do okolního terénu. Zeleň díky ostrůvkům s dřevinami přibude také na stávajícím parkovišti.

Po stopách „bramborové války“

Zásadně se změní prohlídková trasa. Paralelně s cestou na hranici lesa nad starými pískovcovými lomy povede nová pěšina a připojí se k původní stezce. Vznikne tak dva kilometry dlouhý okruh, zčásti bezbariérový. „Na trase se nacházejí památky z ‚bramborové války‘ v roce 1778, jsou tu zbytky palebných postavení děl rakouské armády. V kraji nic podobného není. I to bychom proto chtěli návštěvníkům ukázat,“ poznamenává projektový manažer Revitalizace Kuks Filip Košťál.

Braunův Betlém figuruje na národním indikativním seznamu památek, které usilují o zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO. Pokud by se soubor skalních skulptur na prestižní list dostal, návštěvnost u něj by nepochybně vzrostla. „Jednosměrný“ provoz prohlídkové trasy umožní uspokojit větší počet výletníků.

Studie počítá rovněž s vyhlídkovými plošinami, z navržené „hřebenové“ stezky se otevírají působivé pohledy na Krkonoše i na Hradecko. Původně zamýšlená rozhledna u parkoviště narazila na nesouhlas památkového ústavu. Projekt dále řeší vymýcení náletových dřevin, obnovu vegetace, zpevnění cest a odpočívadla. V bývalých pískovcových lomech, které jsou zarostlé, mají být odpočinkové zóny. „Naším cílem je tichá prezentace soch uprostřed lesa. Nechceme, aby se u nich ve velkém shromažďovali návštěvníci. Těm, kteří se chtějí zastavit a třeba posvačit, by po vyčištění lomů sloužily klidové zóny,“ doplňuje informaci Košťál.

Studie bude hotova do konce června. Pak architekti začnou připravovat projektovou dokumentaci pro územní řízení a stavební povolení. Podle předběžných odhadů obnova areálu Braunova Betléma vyjde na 30 milionů korun. Revitalizace Kuks chce peníze získat z česko-polského programu. Už navázala kontakt s polskou obcí Bardo, která je významným poutním místem a plánuje opravu areálu kaplí na Růžencovém vrchu. „Pokud všechno půjde dobře, mohly by v příštím roce začít práce v terénu. Předpokládáme, že potrvají dva roky,“ naznačuje naději Martin Puš.

Foto popis| Betlém prokoukne Okolí Braunových soch by se v příštích letech mělo změnit k nepoznání.

Foto popis| Infocentrum vznikne na parkovišti.

Foto autor| Foto a vizualizace: Martin Veselý, Zahrada Olomouc

O autorovi| Tomáš Plecháč, redaktor MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - pardubický kraj
